

การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมในการครองเรือนของหญิงไทยพุทธที่
แต่งงานกับชาวต่างชาติ ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

An Application of Buddhist Ethical In Married Life of Thai
Buddhist Women Being Married to The Non-Thai in
Thunkhaoluang Districk, Roi-Et Province

พระอธิการสนอง ปกสุโร, พระมหาดาวสยาม วชิรปญโญ และสุวิน ทองปั้น
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาหลักพุทธจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาว่าด้วยการครองเรือนของหญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาสภาพการแต่งงานกับชาวต่างชาติของหญิงไทย ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อการครองเรือนของหญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธจริยธรรมในการครองเรือนของหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ และการสัมภาษณ์หญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ จำนวน 15 คน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ การสมรสของหญิงไทยกับชาวต่างชาติ นั้น ที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมวิทยาเรียกว่า ‘ข้ามวัฒนธรรม’

ผลการวิจัยพบว่า หญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด นั้น ยึดถือศีล 5 และสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักในการครองเรือน ถึงแม้ว่าบางรายจะไม่สามารถรักษาศีล 5 ได้ครบทุกข้อหรือสังคหวัตถุ 4 ทุกข้อก็ตาม อีกทั้งบางรายอาจจะไม่เคยศึกษาหรือมีความรู้เกี่ยวกับศีล 5 หรือสังคหวัตถุ 4 ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วได้ปฏิบัติตามหลักธรรมของศีล 5 และสังคหวัตถุ 4 โดยไม่รู้ตัว ชีวิตสมรสที่สมรสกับชายไทยจะเป็นช่วงเวลาที่ยังเยาว์วัย ยังไม่ได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ยังไม่ได้ชวนสามีที่

เป็นชาวไทยเข้าวัดปฏิบัติกิจทางพระพุทธศาสนา สามีชาวไทยเองเมื่อแต่งงานแล้ว มีภรรยา
ดูแลซึ่งวัฒนธรรมของคนไทยนั้น ชายไทยจะเป็นเหมือนกับเจ้านาย มีภรรยาปรนนิบัติทั้งใน
เรื่องความเป็นอยู่และอื่นๆ จึงทำให้ชายไทยนั้นสะดวกสบาย ขาดความรับผิดชอบ ต้มเหล้า
เล่นการพนัน เจ้าชู้ ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวนำไปสู่ความล้มเหลวของชีวิตครอบครัว

ชีวิตความเป็นอยู่หรือวัฒนธรรมของชาวต่างชาติ นั้น ชายชาวต่างชาติจะมี
จุดเด่นคือ ความรับผิดชอบและรู้หน้าที่ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ถือความซื่อสัตย์ไม่นอกใจ ไม่
ฟุ่มเฟือย แต่จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ชาวต่างชาติยึดถือนั้นก็ตรงกับศีล 5 และสังคหวัตถุ 4 ของชาว
พุทธนั่นเอง

คำสำคัญ : การประยุกต์, หลักพุทธจริยธรรม, การครองเรือน

Abstract

The objectives of this thesis were: 1) to study the principles of the Buddhist ethics regarding earning living of Thai women who had married with the foreigners in Thungkhoaluang District, Roi-et Province, 2) to study general status of being married of Thai women who had married with the foreigners in Thungkhoaluang District, Roi-et Province, and 3) to study the implement of the Buddhist principles in leading lives of 15 Thai women who had married with the foreigners in Thungkhoaluang District, Roi-et Province. The research instruments applied in this study were: questionnaire concerning about the Buddhist principles in leading lives of Thai women who had married with the foreigners, and in-depth interview of 15 Thai women who had married with the foreigners. However, this thesis was conducted based on qualitative research methodology, collecting the data from analysis. Thai women who had married with the foreigners in the social science called as “Across Tradition”.

The result of the study found that 15 Thai women who had married with the foreigners in Thungkhoaluang District, Roi-et Province hold the following Buddhist principles as their major practice in leading lives, those were: five precepts (*Pancasila*) and the four virtues for social sodality (*Sangahavatthu*). Most of them had been married with Thai men before, when they were young, and they hardly ever knew anything about Buddhist principles. On the other hand, in this case, their Thai husband likely to engaged with causes of ruin such as addition to intoxicants and drug, no responsibility, and playful with gambling in which eventually brought family problems and that of ruins.

Impressively, when they got to know the foreigners and had married, they lives progressively change with the bitter living. The reasons

might be the traditional background of the foreigners, unlike Thai men, that focus on responsibility, mutual respect, being content, and being honest – all these were what the Buddhist principles considered as the four virtues for social sodality or *Sangahavatthu*.

Key words : An Application, Buddhist Ethical, Married Life

บทนำ

ประเพณีในการเลือกคู่ครอง มักจะแตกต่างกันไปแต่ละสังคม บางสังคมพ่อแม่และผู้ปกครองเป็นผู้เลือกคู่ให้ลูก โดยที่หนุ่มสาวไม่มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง ทุกอย่างขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของพ่อแม่ทั้งสิ้น เป็นระบบคลุมถุง แต่บางสังคมโดยเฉพาะในสังคมสมัยใหม่ก็เปิดโอกาสให้ชายหญิงเลือกคู่กันเองโดยเสรี โดยทั่วไปมักใช้ความรักและความพึงพอใจเป็นการส่วนตัว เป็นหลักในการพิจารณา เช่น นิสัยทัศนคติรสนิยม หรือค่านิยมตรงกัน และมีความรักชอบพอกัน (จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ, 2549)

เมื่อหญิงและชายตกลงปลงใจที่สร้างครอบครัว หรือจะอยู่ร่วมกันตามประเพณีแล้ว จะทำการสมรสกันซึ่งในสังคมวิทยาการสมรส คือ การที่ชายหญิงแสดงตนให้สังคมได้รับรู้ว่าจะอยู่ร่วมกันโดยปฏิบัติตามวิธีของกฎหมาย และขนบธรรมเนียมประเพณี ที่ใช้อยู่ในถิ่นนั้น อย่างไรก็ตามการที่ชายหญิงสมรสกันไม่ได้เป็นสิ่งยืนยันได้ว่า คู่สมรสจะครองเรือนอยู่ด้วยกันอย่างยั่งยืนตลอดไป การที่คู่สมรสจะเป็นคู่ชีวิตกันได้อย่างยืน และยาวนานนั้น นอกจากการผูกพันแล้ว คู่สมรสจะต้องมีข้อประพฤติมีหลักธรรมเป็นพื้นฐานอันมั่นคง ที่จะทำให้อยู่ครองกันได้ยืนยาว และทำให้คู่สมรสมีชีวิตสอดคล้องกลมกลืนกันในหลักพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมสำหรับการครองเรือนคือขราวาสธรรม 4 ประการ (พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย 15/ 845/316) และยังมีหลักการทำหน้าที่ต่อกัน สงเคราะห์อนุเคราะห์กันตามหลักปฏิบัติในทศ 6 ข้อที่ว่าด้วยทศเบื่องหลัง (พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย 11/201/204) ปฏิบัติตามสมชีวิธรรม 4 ประการคือ สมสัทธา สมสীลา สมจาคา สมปัญญาซึ่งเป็นแม่แบบในทุกสังคมนั้นๆ นอกจากนี้ ในทางพระพุทธศาสนามีหลักการในการแก้ปัญหาไว้ในหลายทาง โดยเฉพาะหลักทางพุทธจริยธรรมในเบื้องต้น คือ มีสุจริต 3 คือ กายสุจริต วาสุจริต มโนสุจริต (พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย 11/228/227)

สภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน การครองเรือนโดยใช้หลักทางพุทธธรรมลดน้อยลง และก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวขึ้น เช่น การไม่มีบุตรไว้สืบสกุล การมีบุตรผิดปกติ การเจ็บป่วย การนอกใจคู่สมรส การว่างงาน หรือตกงาน เป็นต้น (ยศ สันตสมบัติ, 2548) เมื่อเกิดปัญหาในครอบครัวขึ้นแล้ว สมาชิกในครอบครัวจะได้รับความกดดัน และคับข้องใจเป็นอย่างมากบางปัญหาก่อให้เกิดความอับอายขายหน้า และไม่สามารถแก้ปัญหาได้ คู่สมรสอาจต้องการแยกกันอยู่ชั่วคราว หรืออาจต้องหย่าร้างกันการแยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง

กันในสังคมไทยสมัยใหม่ สังคมยอมรับมากขึ้น ไม่ใช่เรื่องที่น่าอับอายต่อไป (จำนงค์ อติวัฒน์ สิทธิ และคณะ, 2549)

ปัญหาการหย่าร้างในสังคมจึงพบมากขึ้น โดยเฉพาะการหย่าร้างของหญิงไทยในภาคอีสาน เนื่องจากในภาคอีสานค่านิยมของหญิงไทย แต่งงานกับชาวต่างชาติมีมากขึ้น เมื่อครอบครัวแรกล้มเหลว หญิงอีสานบางส่วนได้แสวงหาครอบครัวใหม่ โดยอาศัยกระแสโลกาภิวัตน์ ที่เชื่อมโยง โยงให้รู้จักกัน และเริ่มต้นสร้างครอบครัวที่สอง กับชาวต่างชาติซึ่งปัจจุบันจะเห็นภาพหญิงไทยเดินเคียงคู่กับสามีชาวฝรั่ง บ้านบางหลังประดับธงต่างชาติคู่กับธงชาติไทย ซึ่งกลายเป็นภาพที่ขึ้นตาสอดคล้องกับผลการทำวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จากปี พ.ศ. 2546 - 2547 พบว่าผู้หญิงชาวอีสาน แต่งงานกับชาวต่างชาติมีจำนวนถึง 15,284 คน และพบว่าสตรีอีสานแต่งงานกับชาวต่างชาตินั้นมีอายุเฉลี่ย 35 ปีส่วนใหญ่ คือร้อยละ 7 เป็น ผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเป็นผู้ผ่านการแต่งงานครั้งแรกกับสามีคนไทยมาแล้ว แต่ต่อมาได้เลิกกับสามีคนไทย โดยส่วนใหญ่มีลูกติด 1 คน และได้เริ่มต้นชีวิตใหม่กับสามีชาวต่างชาติ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป เช่น เยอรมัน อังกฤษ และกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย สำหรับสามีชาวต่างชาติจะมีอายุเฉลี่ย 50 ปี และประมาณ 1 ใน 4 จะเป็นผู้ที่มียาอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 60,000 บาท โดยสามีชาวต่างชาติประมาณเกือบร้อยละ 30 จะอาศัยอยู่กับภรรยาที่ประเทศไทยเป็นการถาวร (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม, 2547) ส่วนที่อยู่กับสามีที่ต่างประเทศนั้น ทุก ๆ ปีจะกลับมาเยี่ยมบ้านพร้อมสามี บางทีสามี ก็พาเพื่อนมาด้วย พอเพื่อนมาเห็นหญิงในหมู่บ้านก็ชอบพอกัน และขอแต่งงาน ยิ่งในช่วงเทศกาลจะมีฝรั่งเต็มหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ก็จะสนุกสนาน และสามีชาวฝรั่งจะบริจาคเงินช่วยเหลือการกุศล โดยเฉพาะวัดเพื่อสร้างศาลา โบสถ์ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการประยุกต์ หลักพุทธจริยธรรมในการครองเรือนของหญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง และได้ส่งเสริมให้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติครองเรือนโดยยึดหลักพุทธธรรม เพื่อชีวิตครอบครัวที่ดีและมีสันติสุข ยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักพุทธจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาว่าด้วยการครองเรือนของหญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวงจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการแต่งงานกับชาวต่างชาติของหญิงไทยพุทธในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อการครองเรือนของหญิงไทยพุทธที่แต่งงานกับชาวต่างชาติในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตการวิจัย

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาวิจัยถึงประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) หลักพุทธจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาที่ว่าด้วยการครองเรือน
- 2) สภาพและปัญหาการแต่งงานกับชาวต่างชาติของหญิงไทยพุทธ ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3) การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรม เพื่อการครองเรือนของหญิงไทยพุทธในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2.ขอบเขตด้านประชากร ที่ใช้ในการศึกษา คือ หญิงไทยพุทธที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

3.ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1 ด้านเนื้อหา

1) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ถูกต้อง เชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2) ขั้นรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยแบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คู่ภรรยาสามีระหว่างหญิงไทยพุทธที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบไปด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กล้องถ่ายรูป สมุดจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง

3. การสร้างแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามชื่อ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมในการครองเรือน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(2) ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นประเด็นคำถามแบบสัมภาษณ์ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

(3) ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

(4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องตามเนื้อหา ภาษา และความสอดคล้องเกี่ยวกับประเด็นคำถาม

(5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อความเห็นชอบก่อนนำไปเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) นำหนังสือจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ถึงนายอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในการสัมภาษณ์

(2) สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก และกลุ่มเป้าหมายพบปะพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคย แจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(3) กำหนดนัดหมายวันเวลาที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ที่แน่นอน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เตรียมตัวและเตรียมเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(4) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และบุคคลอื่น ๆ โดยใช้วิธีการบันทึกเทป จดบันทึก และการสนทนา กับกลุ่มเป้าหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้การแปรความ การตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมในการครองเรือนของหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างหญิงไทยในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่สมรสกับชาวต่างชาติ จำนวน 57 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เรื่องศึกษาหลักธรรมในการครองเรือนของหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด มี 4 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ศาสนา และวัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน ตอนที่ 3 พุทธศาสนากับการครองเรือนของหญิงไทยกับสามีชาวต่างชาติ ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการครองเรือน ซึ่งผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลด้วยตนเองครบทั้ง 15 ฉบับ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นหลังแต่งงาน ตลอดจนความคาดหวังในด้านต่างๆ ที่มีต่อกันและกัน ทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย สามารถสรุปผลดังนี้

1.หลักพุทธจริยธรรมในการครองเรือนของหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีดังนี้

1) ศีล 5 ผู้วิจัยพบว่าศีล 5 นั้น เป็นธรรมที่หญิงไทยสมรสกับชาวต่างชาติยึดถือปฏิบัติ ศีล 5 เป็นหลักธรรมเบื้องต้นที่ทำให้เป็นคนปกติ สามารถควบคุมตนได้ทั้งกายและวาจา ถึงแม้ว่าหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ จะไม่สามารถรักษาได้ทุกข้อก็ตาม แต่หญิงไทยเราก็สามารถรักษาได้ โดยเฉพาะศีลข้อที่ 3 จะเว้นจากการประพฤติดีกาม

ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหน อันเป็นการทำลายเกียรติภูมิ และจิตใจ ตลอดจนทำวงศ์ตระกูลของเขาให้สับสน และศีลข้อที่ 5 เว้นจากสุราเมรัยไม่เสพเครื่องดองของมึนเมา สิ่งเสพติด อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทหมิ่นเหม่ก่อความเสียหายผิดพลาดเพราะขาดสติ เช่น ทำให้เกิดอุบัติเหตุ แม้อย่างน้อยก็เป็นผู้ถูกคุมคามต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของผู้ร่วมสังคม ซึ่งศีลทั้ง 2 ข้อนี้ ถ้ารักษาไม่ได้จะเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งต่อเนื่องไปจนถึงการหย่าร้างทำให้ครอบครัว จะเห็นได้ว่าหญิงไทย ที่เคยสมรสมาก่อนกับคนไทยแล้ว ชีวิตครอบครัวต้องล้มเหลวนอกจากที่สามีชาวไทยจะขาดความรับผิดชอบแล้ว สาเหตุที่สำคัญคือความเจ้าชู้ และดื่มสุราจนเป็นเหตุให้ขาดสติ การทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายร่างกาย และเมื่อหญิงไทยพบกับความทุกข์จะหันหน้าเข้าพึ่งวัด พบพระภิกษุสงฆ์ ปฏิบัติธรรม

2) นอกจากศีล 5 แล้ว หลักธรรมที่หญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ ยังยึดถือหลักสังคหวัตถุ 4 โดยไม่รู้ว่าทำให้ทาน การให้จากที่สุภาพ หรือมธุรสวาจา การช่วยเหลือครอบครัวทั้งของตนเองและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนบ้าน ช่วยงานวัด ต่าง ๆ เหล่านี้ คือ หลักสังคหวัตถุ เพราะสังคหวัตถุ 4 นั้นเป็นหลักธรรมสำหรับผู้ครองเรือนนั่นเอง

2. ผลกระทบทางด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่มีผลต่อหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ ในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีดังนี้

1) ด้านครอบครัว

ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวในภาคอีสาน โดยเฉพาะครอบครัวที่มีสมาชิกแต่งงานกับชาวต่างชาติได้มีการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมจากอดีต เริ่มตั้งแต่ความคิดเกี่ยวกับเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกคู่ครองที่อิงอยู่บนพื้นฐานทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติภายในครัวเรือนที่มีความห่างเหินกันมากขึ้น ครอบครัวถูกมองว่า เห็นแก่เงิน และถูกดูถูกเหยียดหยาม

2) ด้านเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยพบว่าหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านเศรษฐกิจนั้น ก่อนที่จะสมรสกับชาวต่างชาตินั้น ฐานะยากจน ลำบาก แต่เมื่อสมรสกับชาวต่างชาติแล้ว ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นมาก มีบ้าน มีรถยนต์ มีที่ดิน เป็นเจ้าของกิจการ สามารถซื้อบ้าน ช่วยเหลือญาติของตนได้ มีอาชีพที่ดีมีรายได้ดีขึ้น สามารถเลี้ยงดูบุตรของตนเองที่เกิดถึงสามมีได้อย่างดี ชีวิตมีความสุข และส่งเงินให้กับทางบ้านได้

3) ด้านสังคม

หญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในเขตทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถช่วยเหลือสังคมรอบด้านของตนเองได้

4) ด้านวัฒนธรรม

หญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อได้สมรสกับชาวต่างชาติจะได้รับความรักจากสามี จากการศึกษาแบบสัมภาษณ์ จากหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ 15 คู่ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าชาวต่างชาตินั้น ได้รับการเลี้ยงดูให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ให้เกียรติผู้อื่น ดังนั้นเมื่อมาสมรสกับหญิงไทย จึงให้ความรักและให้เกียรติภรรยา ซึ่งต่างกับเมื่ออยู่กับสามีคนไทย ซึ่งไม่ให้ความสนใจและใส่ใจในเรื่องนี้น้อยมาก

การสมรสกับชาวต่างชาติ ส่งผลให้เกิดการผสมผสานกลมกลืนทางด้านวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมไทยอีสานและวัฒนธรรมของชาวตะวันตก ดังจะเห็นได้จากการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับบุตรมากขึ้น มีการใช้ภาษาอังกฤษในร้านค้าเพื่อติดป้ายราคาหรือในร้านอาหารที่มีรายการอาหารเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น จากแต่เดิมที่มีแต่รายการอาหารพื้นเมือง นอกจากนี้สตรีอีสานที่แต่งงานกับชาวตะวันตกมีความต้องการที่จะรับประทานอาหารตามอย่างสามีมากขึ้น พร้อม ๆ กันนั้นก็มีความสนใจและมีส่วนร่วมในประเพณีของสามีเช่น วันคริสต์มาส มากขึ้น ในขณะเดียวกันสามีชาวต่างชาติก็หันมาให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และประเพณีอีสาน เช่น เทศกาลสงกรานต์ หรือวันเข้าพรรษามากขึ้น ดังนั้น หญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด หลังจากที่ได้สมรสกับชาวต่างชาติแล้ว ทำให้ชีวิตมีความสุข ญาติพี่น้องมีความสุข เศรษฐกิจดีขึ้น บางคนเปลี่ยนฐานะเป็นคนร่ำรวย เป็นที่ยอมรับของสังคม

3. การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อการครองเรือนของหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

หลักธรรมก่อนสมรสที่หญิงไทยจะสมรสกับชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่ไม่มีความสนใจและละเลยในการปฏิบัติ ไม่สามารถประกอบครอบครัวให้อยู่รอดได้ ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีขึ้น ประกอบกับต้องทำงานหนักคนเดียว สามีคนไทยไม่มีความรับผิดชอบ เมาสุรา จากบทเรียนในอดีตที่ได้แต่งงานกับสามีคนไทย ต้องทำงานหนัก ฐานะทางเศรษฐกิจ ก็ไม่ดี สามีขี้เหล้าเมายา เจ้าชู้ไม่มีความรับผิดชอบ จึงทำให้ครอบครัวล้มเหลว บางคนต้องไปทำงานที่พม่า บางคนได้รับคำแนะนำจากเพื่อนให้รู้จักชาวต่างชาติ และได้สมรสกับชาวต่างชาติได้

เรียนรู้ดีขึ้นมาแล้ว และรู้ว่าเมื่อเวลาที่ตนเองมีความทุกข์นั้น จะหันหน้าเข้าพึ่งวัด ทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรมตามวิถีชีวิตของคนไทย จึงได้นำเอาหลักธรรมง่าย ๆ คือ ศีล 5 และสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการครองเรือน ถึงแม้จะรักษาศีลได้ไม่ทุกข้อก็ตามแต่คนเราเมื่อมีศีลถือว่าเป็นคนปกติทำให้เกิดการยังคิดในการกระทำ เพราะศีล 5 นั้น เป็นหลักธรรมเบื้องต้นของชีวิตที่ทุกคนสามารถประพฤติปฏิบัติได้ สามเณรต่างชาติถือความซื่อสัตย์ ความไม่นอกใจ ความไม่ฟุ้งเฟ้อ ประกอบกับหญิงไทย มีคำพูดคำจาที่อ่อนหวานสุภาพ ตลอดจนการรู้จักหน้าที่ของภรรยา หน้าที่ของแม่บ้าน ซึ่งอยู่ในหลักสังคหวัตถุ 4 นั้นเอง ก็ทำให้ได้รับความรักจากสามี ทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุข เศรษฐกิจดีขึ้น สังคมก็ยอมรับ อีกทั้งสามเณรต่างชาติได้สัมผัสกับวัตรปฏิบัติของภิกษุสงฆ์ไทย เกิดความเลื่อมใสเข้าวัดปฏิบัติธรรมด้วย จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวมีความสุข และทำให้หญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งที่พำนักในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด และย้ายไปอยู่ต่างประเทศกับสามี แต่กลับมาประเทศไทยเป็นประจำทุกปี ประสบความสำเร็จในชีวิตครอบครัว เพราะใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ ศีล 5 และสังคหวัตถุ 4 ในการครองเรือน ในส่วนของข้อเสียของการยึดศีล 5 และสังคหวัตถุ 4 นั้น พบว่าไม่มีปัญหากับสามเณรต่างชาติ ที่นับถือศาสนาอื่น ซึ่งเป็นข้อดีของการยึดหลักธรรมในการครองเรือน

ข้อเสนอแนะ

การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมในการครองเรือนของหญิงไทยพุทธที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ควรพัฒนาด้วยวิธีการสร้างความเข้าใจให้กับการดำเนินการที่จะสามารถทำให้หญิงมีความเข้าใจโดยเฉพาะศีลข้อที่ 3 จะเว้นจากการประพฤติดูผิดในกาม ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหน อันเป็นการทำลายเกียรติภูมิ และจิตใจ ตลอดจนทำวงศ์ตระกูลของเขาให้สับสน และศีลข้อที่ 5 เว้นจากสุราเมรัยไม่เสพเครื่องดองของมึนเมา สิ่งเสพติด อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทหมั่นเมาก่อความเสียหายผิดพลาดเพราะขาดสติ เช่นทำให้เกิดอุบัติเหตุ แม้อย่างน้อยก็เป็นผู้ถูกคุมคามต่อความรู้สึกลับมั่นคงปลอดภัยของผู้ร่วมสังคม ซึ่งศีลทั้ง 2 ข้อนี้ ถ้ารักษาไม่ได้จะเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งต่อเนื่องไปจนถึงการหย่าร้างทำให้ครอบครัว สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้ดีขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ. (2549). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2539).*พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยศ สันตสมบัติ. (2548). *มนุษย์กับวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม. (2547). *เอกสารการวิจัย พ.ศ.2546-2547*. กรุงเทพมหานคร : ศรีพิชัย